

Aynı Belirti, Farklı Yapı

Psikiyatri belirtiyi okur. Lacan, altında yatan yapıyı.

Kaydır → 13 Slayt

Üç kişi, aynı cümle

Aynı tanıyı alabilirler. İç dünyaları kökten farklı olabilir.

“Sürekli onay arıyorum.”

Başkasının gözünde ne olduğum beni belirliyor.

“Bir şeyi asla bitiremiyorum.”

Karar verince bir şey kaybedeceğimi hissediyorum.

“İçimde bir boşluk var.”

Kelimeler sanki bana ait değil.

Belirti değil, yapı

Lacanyen klinikte tanı, belirtinin görünüşüne değil; öznenin **dil, yasa ve Öteki** karşısındaki **konumuna** bakar. Fink bunu “öznenin konumlanması” olarak adlandırır.

ÜÇ TEMEL YAPI

Nevroz · Perversiyon · Psikoz

Buradaki “psikoz”, yapısal bir konumu anlatır — bildiğimiz klinik şizofreni tanısıyla aynı şey değildir.

Aynı OKB, farklı insanlar

2023 tarihli bir söylem analizinde, hepsi aynı “OKB” tanısını almış altı kişi incelendi. Temel gösterenleri, konumlanışları ve Öteki’yle ilişkileri birbirinden belirgin biçimde farklıydı.

Belirti benzerliği, aynı iç yapı anlamına gelmez.

Yapıyı belirleyen şey

Her yapı, çocuğun “babanın adı” (dile, yasaya ve sınıra giriş) karşısında verdiği farklı bir yanıttır.

NEVROZ

Bastırma (Verdrängung)

Sınırı kabul eder, ama bastırır.

PERVERSİYON

Yadsıma / İnkâr (Verleugnung)

Sınırı hem bilir hem reddeder.

PSİKOZ

Reddetme / Dışlama (Verwerfung)

Sınır simgesel düzene yazılmaz.

Nevroz

Mekanizma: Bastırma

Sınırı (kastrasyonu) kabul eder, ama onunla sürekli boğuşur. Temel soru: **“Öteki benden ne istiyor?”** Kaygı bu sorudan doğar. Çoğumuz buradayız.

Histeri

“Öteki için arzu nesnesi olabilir miyim?”

Obsesyon

“Arzumu erteleyip kontrol altında tutayım.”

Perversiyon

Mekanizma: Yadsıma (“biliyorum, yine de...”)

Ahlaki ya da adli bir etiket **değildir** — yapısal bir konumdur. Özne sınırı hem bilir hem reddeder; iki karşıt fikri aynı anda tutabilir.

DÜRÜST BİR NOT

Lacanyenler arasında bile perversiyonun ayrı bir yapı mı, yoksa nevrozun bir yüzü mü olduğu tartışmalıdır.

Psikoz

Mekanizma: Forklüzyon (babanın adının dışlanması)

Önemli: Buradaki “psikoz” bir şizofreni tanısı değil; öznenin dil ve Öteki’yle kurduğu yapısal bir konumu anlatır.

Yapısal anlamda “psikotik” bir konum, hasta olmak demek değildir.

Birçok özne, belirgin bir kriz olmadan istikrarlı bir yaşam sürebilir.

Sınırlar ve eleştiriler

Kanıt dayalı bir biyobelirteç değil

Yapısal tanı, klinik-kuramsal bir çerçevedir; bir kan testi gibi nesnel ölçülmez.

Geç dönem Lacan katı ayrımı yumuşatır

“Babanın adı”nın çoğullaşması ve yeni semptomlar üçlü ayrımı tartışmalı kılar.

Bazıları kategorileri tümünden bırakır

Süreklilikçi (Borromean) bir kliniğe geçenler vardır.

Neden fark eder?

Aynı belirtiye verilen aynı müdahale, farklı yapılarda farklı sonuç doğurur. Nevrozda işe yarayan bir yorum, psikotik bir öznedede **istikrarsızlık tetikleyebilir.**

Aktarım (transferans) bile her yapıda farklı ele alınır

Bu yüzden yapısal okuma, “hangi teknik?” sorusundan önce gelir: tedavinin yönünü o belirler.

Kanıt ne diyor?

Psikodinamik terapi, etkinliği kanıtlanmış diğer tedavilerle **eşdeğer** bulunmuştur (Steinert et al., 2017) ve birçok yaygın bozuklukta kanıta dayalı kabul edilir.

AMA — DÜRÜST OLALIM

Bu kanıt, psikodinamik terapinin **geneline** aittir. Yapısal tanının kendisi kuramsaldır.

Pratikte ne yapmalı?

1

Belirtiye değil, kişiye bak

“Aynı tanı = aynı insan” yanılgısından kaçın.

2

Dili dinle

İnsan ne anlatıyor değil — nasıl konumlanıyor.

3

Etiketi kader sanma

Yapı, kişinin tamamı değildir.

4

Damgalamadan konuş

Bunlar bir konumdur.

5

Tanı uzman işidir

Kendine ya da başkasına teşhis koyma.

Belirti ne olduğunu söyler; yapı kim olduğunu.

Nevroz

Bastırma

Perversiyon

Yadsıma

Psikoz

Forklüzyon

Tanı bir etiket değil, bir dinleme biçimidir.

Tüm referanslar ve dosya: alisanburak.com · ücretsiz indirilebilir

#Psikiyatri #Psikanaliz #Lacan #YapısalTanı #RuhSağlığı